

Nieuwsbrief oktober 2017

Het Centrum voor Filantropische Studies, Vrije Universiteit

In deze editie

Algemeen

Onderzoek

Onderwijs

Agenda

Publicaties

Colofon

Algemeen

Terugblik symposium 3.0

Symposium Filantropie 3.0 – 30 mei 2017

Ter gelegenheid van de certificering postacademische opleiding Besturen van Filantropische Fondsen organiseerde het Centrum voor Filantropische Studies aan de VU en het Erasmus Center for Strategic Philanthropy op 30 mei een symposium rondom **Filantropie 3.0**: nieuwe en alternatieve vormen van filantropie vanuit de wetenschap en praktijk.

Steeds meer fondsen verkennen mogelijkheden van 'nieuwe' of alternatieve vormen van filantropie. Voorbeelden zijn sociale investeringen, impact bonds of venture philanthropy. Deze vormen van filantropie komen ten goede aan het algemeen nut, maar kunnen ook een tegenprestatie opleveren en hebben eigenschappen van een investering. Ook wordt er, naast een financiële bijdrage, vaak ook een bijdrage geleverd doormiddel van het ter beschikking stellen van een netwerk of is het fonds (sterker) betrokken bij de uitvoering van een project.

Tijdens het symposium werden deze vormen van filantropie vanuit wetenschap en praktijk besproken. Hoe verschillen deze vormen van filantropie ten opzichte van de 'klassieke' donaties? Welke implicaties heeft dit voor de organisatie van de gevende en de ontvangende partij?

De rest van het verslag leest u op onze [website](#).

Mocht u enthousiast zijn geraakt: het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit en het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy (ECSP) verzorgen **tweemaal een gratis Masterclass Besturen van Filantropische Fondsen**. Deze Masterclass biedt u de gelegenheid om kennis te maken met de opleiding Besturen van Filantropische Fondsen. De Masterclass is gericht op vrijwillig-bestuursleden van filantropische fondsen en iedereen die overweegt om in de toekomst zitting te nemen in een dergelijk bestuur. De Masterclass wordt verzorgd door prof. Dr. Theo Schuyt van het Centrum voor Filantropische Studies en Ann Huijbregts-Gummels, directeur van het ECSP.

Datum en plaats Masterclass:

- 9 oktober 2017, 19-21 uur,
Vrije Universiteit, Amsterdam
- 31 oktober 2017, 19-21 uur,
Erasmus Universiteit Rotterdam

De volgende opleiding Besturen van Filantropische Fondsen start in januari 2018. Voor meer informatie en aanmelden:

Web: www.fsw.vu.nl/vass | www.ecsp.nl

E-mail: vass.fsw@vu.nl | info@ecsp.nl

Tel: 020 598 7497 | 010 408 1344

Ontwikkelingen in Filantropie in Europa

Van 12-14 juli vond het 8^e ERNOP congres in Kopenhagen plaats. Zo'n 130 onderzoekers uit Europa kwamen bijeen om hun laatste onderzoeken met elkaar te delen. Ook het Centrum voor Filantropische Studies presenteerde een aantal artikelen. Deze artikelen gingen over de rol van fondsen en hun mogelijkheden om (meer) samen te werken (#1), de impact van sociale informatie bij crowdfundingcampagnes (#2), filantropie en sociaal ondernemerschap door bedrijven (#3), twintig jaar vrijgevigheid in Nederland (#4), de invloed van de reputatie van de non-profit sector op geefgedrag (#5), de invloed van overheidsbestedingen op geefgedrag (#6) en tot slot over motiverende factoren bij de beslissing om na te laten aan een goed doel (#7). Mocht u geïnteresseerd zijn in een van deze onderzoeken, dan kunt u met ons contact opnemen via: cfs@vu.nl. **Meer weten over ERNOP?** <http://ernop.eu/>. Daar vindt u ook een aantal artikelen die op het congres zijn gepresenteerd.

Afscheid medewerkers

Sinds enige tijd hebben wij van een aantal medewerkers helaas afscheid moeten nemen. **Arjen de Wit** heeft zijn proefschrift afgerond en zal op **30 januari 2018 om 15.45 uur** zijn proefschrift met de titel 'Philantropy in the welfare state – Why charitable donations do not simply substitute government support' verdedigen op de VU!

Ook hebben wij afscheid genomen van **Renske Sanders**. Renske heeft onder meer gewerkt aan de organisatie van het ERNOP congres in Kopenhagen afgelopen zomer. We wensen Renske veel succes bij haar nieuwe baan!

Tot slot hebben we ook afscheid genomen van **Floor de Nooij**. Floor heeft het afgelopen jaar hard gewerkt aan het cultuuronderzoek. Over de uitkomsten van het onderzoek leest u verderop in de nieuwsbrief meer. Floor is nu bezig met het afronden van haar masterscriptie, die dieper en breder ingaat op thema's uit het cultuuronderzoek, zoals ondernemerschap bij musea.

Nieuwe medewerker

Hoi! Ik ben **Vera Cuijpers**, 25 jaar en net na 3 jaar in Barcelona gewoond te hebben terugverhuisd naar Nederland. Ik ben van origine econoom, met een grote interesse in het menselijk gedrag en hoe zich dat verhoudt tot de economische theorie. Ik ben afgestudeerd in Economics for Public Policy en ben per 1 oktober begonnen als onderzoeker bij het Centrum voor Filantropische Studies.

Bij het Centrum van Filantropische Studies zal ik me voornamelijk bezighouden met beleidsvraagstukken binnen de filantropische sector. In mijn studie heb ik de Geven in Nederland dataset gebruikt om te kijken naar de effecten van overheidsuitgaven op geefgedrag van mensen, en of vertrouwen daar een rol bij speelt. Met veel enthousiasme start ik bij het Centrum van Filantropische Studies met het verder uitwerken van dit onderzoek. Verder zal ik mij verdiepen in de relatie tussen het doen van vrijwilligerswerk en de algehele gezondheid. Naast deze twee hoofdonderwerpen zijn er nog veel meer plannen en ideeën waar we nog verder mee willen. Ik sta altijd open voor suggesties, vragen of een goede discussie; jullie kunnen altijd contact met mij opnemen door te mailen naar: v.d.cuijpers@vu.nl.

Congres ISTR in 2018 @ de VU

Het International Society for Third Sector Research-congres vindt in 2018 plaats op de VU, van 10-13 juli. Het Centrum voor Filantropische Studies organiseert het congres, dat voor de eerste keer plaatsvindt in Nederland. Op het congres presenteren 800-1000 deelnemers hun onderzoeksresultaten

aan elkaar en aan vertegenwoordigers van de Nederlandse civil society. Voor geïnteresseerden biedt dit een unieke kans om te leren van de wereldtop van wetenschappers op dit terrein. [Lees verder](#). Voor meer informatie kunt u ook contact opnemen via cfs@vu.nl.

Seminar Belastingfaciliteiten voor de Creatieve Industrie – 12 oktober 2017

Graag brengen wij het seminar Belastingfaciliteiten voor de Creatieve Industrie onder uw aandacht. Overheden zetten wereldwijd de belastingwet in om de creatieve industrie te stimuleren. Fiscale stimulansen zijn een belangrijk instrument, zeker in tijden waarin directe subsidies worden gekort en de overheid zich terugtrekt. Doorgaans krijgen fiscale stimulansen echter weinig aandacht in vergelijking met andere instrumenten. Om de kennis rondom fiscale stimulansen voor de creatieve industrie te vergroten organiseert de sectie Belastingrecht van de Erasmus Universiteit Rotterdam een seminar over dit thema, waarin de onderliggende theorie van fiscale stimulansen wordt gecombineerd met (internationale) voorbeelden uit de praktijk.

Sprekers tijdens deze middag zijn:

Prof. ir. Jeroen van Erp (Dutch Creative Council) - Topsector creatieve industrie

Carolien van Loon & Saskia Dierckx (Vlaamse Overheid, Departement Cultuur, Jeugd en Media) - Belgische tax shelters voor film & podiumkunsten

Prof. dr. Sigrid Hemels (Erasmus Universiteit Rotterdam) - Belastingfaciliteiten voor de kunstmarkt

Prof. dr. René Bekkers (Vrije Universiteit Amsterdam) - Effect giftenaftrek voor cultuur in Nederland

Renate Buijze MA (Erasmus Universiteit Rotterdam) - Geven over de grens

Dr. Dick Molenaar (Erasmus Universiteit Rotterdam) - Copyright

Doelgroep: Culturele organisaties, ondernemers in de creatieve sector, beleidsmakers, fiscalisten, studenten fiscaal recht en cultuurwetenschappen.

Datum: 12 oktober 2017, 13:30 uur

Locatie: Erasmus Paviljoen, Erasmus Universiteit Rotterdam

Kosten: € 25,00, gratis voor studenten en promovendi

Inschrijven: [via de website van Erasmus School of Law](#)

Contactpersoon: Renate Buijze (buijze@law.eur.nl)

Onderzoek

Ontwikkelingen in geefgedrag aan cultuur en fondsenwerving door culturele instellingen

Het Centrum voor Filantropische Studies deed in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen onderzoek naar de veranderingen in de filantropie in Nederland na de invoering van de Geefwet, met als doel een beeld te schetsen van de veranderingen in het geefgedrag aan culturele algemeen nut beogende instellingen (ANBIs) en de werving van fondsen door culturele ANBIs. [Lees het rapport.](#)

Giving Europe

In mei 2017 werd het onderzoek 'Giving in Europe' gepubliceerd. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan Herman van Rompuy, voormalig President van de Europese Raad. 'Giving in Europe' geeft voor het eerst inzicht in de private kracht van filantropie in meer dan twintig landen. 'Giving in Europe' is een eerste poging om filantropie in Europa in kaart te brengen door een schatting van bijdragen van huishoudens, fondsen, nalatenschappen, bedrijven en loterijen. Hieruit volgt dat filantropie jaarlijks goed is voor ten minste € 87,5 miljard. Dit is een ondergrens omdat er nog steeds veel witte vlekken overblijven. Volgens van Rompuy is filantropie cruciaal voor Europa: "Filantropie stimuleert de civil society en alle vitale onderdelen van ons 'samen-leven'". Op de website van de Dikke Blauwe valt een leuk interview te lezen met de redacteurs Theo Schuyt en Barry Hoolwerf: [link interview](#).

De **factsheet** met belangrijkste informatie over de uitkomsten van het onderzoek leest u [hier](#). Een uitgebreide samenvatting van het onderzoek is [hier](#) te vinden.

Tijd kopen maakt gelukkig

Als je geld uitgeeft aan diensten waarmee je tijd bespaart, in plaats van materiële zaken, gaat je geluk omhoog. Dit blijkt uit onderzoek van onder anderen René Bekkers, waarvoor data van de Geven in Nederland Panel Survey is gebruikt. Het onderzoek genereerde veel media-aandacht, in binnen- en buitenland, zo ook in [The New York Times](#).

H2020 Expert Group on Foundations, Venture Philanthropy and Social Investments uit de startblokken

Als vervolg op de [EUFORI Study](#) (2015) en de [PHiSI conferentie](#) (2016) leiden Theo Schuyt en Barbara Gouwenberg sinds juni 2017 de door de Europese Commissie (DG Onderzoek en Innovatie) ingestelde *Expert Group on Foundations, Venture Philanthropy and Social Investments*. In deze expert groep zitten 10 experts met een verschillende achtergrond: wetenschappers vanuit diverse disciplines, beleidsmedewerkers van de Europese Commissie, een vertegenwoordiger van La Caixa Banking Foundation, de European Venture Philanthropy Association, the Council of Finnish Foundations en de oprichter van Roots of Impact.

De expert groep doet aanbevelingen om het potentieel van fondsen voor onderzoek en innovatie in Europa te vergroten. Zo worden o.a. belemmeringen in kaart gebracht die een 'venture philanthropy approach' van fondsen in de weg staan. Daarnaast worden aanbevelingen geformuleerd voor het stimuleren van innovatieve investeringsmogelijkheden en de toegevoegde waarde van (bijv. publiek-private) samenwerking hierin.

Eind februari 2018 zal de expert groep haar bevindingen en aanbevelingen aan de Europese Commissie aanbieden.

Onderzoek naar fondsen voor de Franse regering

Voor het Franse Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking voerde het Centrum voor Filantropische Studies het afgelopen jaar een onderzoek uit naar de rol van fondsen en hun mogelijkheden om (meer) samen te werken binnen Internationale hulp. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn Theo Schuyt en Barry Hoolwerf uitgenodigd om 6 oktober te komen spreken over de uitkomsten bij de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) in Frankrijk. Op 11 oktober zullen Theo Schuyt en Barry Hoolwerf hun onderzoeksresultaten presenteren op een speciale conferentie in het teken van het onderzoek bij het Franse Ministerie. Publicatie van het onderzoek volgt binnenkort.

World Charity Index komt er weer aan

De jaarlijks terugkerende World Charity Index zal eind van het jaar weer verschijnen. In deze index, opgesteld door het Centrum van Filantropische Studies, bevinden zich 's werelds grootste vermogensfondsen. Dit zijn stichtingen van families of bedrijven die geld doneren aan projecten, zoals de Bill & Melinda Gates Foundation en Novamedia (het moederbedrijf van onder andere de Postcode Loterij). Mocht u interesse hebben in de uitkomsten van deze index houdt dan onze website in de gaten.

Nalatenschappen

In navolging op het hoofdstuk Nalatenschappen uit Geven in Nederland 2017 werkt het Centrum van Filantropische fondsen aan een uitgebreider onderzoek dat dieper ingaat op de motiverende factoren die een rol spelen bij de beslissing van mensen op geld of goederen na te laten aan een goed doel. Binnenkort presenteren wij u de resultaten.

Onderwijs

Masterclass Filantropie

Is filantropie vandaag hetzelfde als gisteren en hoe ziet filantropie er over 20 jaar uit? De samenleving verandert en daarmee de rol van filantropie. Wat betekent dit voor uw werk binnen of met goede doelen?

Tijdens de masterclass Filantropie op dinsdag 3 oktober 2017 beantwoordden prof. dr. René Bekkers en prof. dr. Theo Schuyt van het Centrum voor Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam deze vragen. De belangstelling was groot, meer dan 150 geïnteresseerden namen deel. Meer over postacademische opleiding Filantropie leest u [hier](#).

Contact

VU Academie voor Sociale Wetenschappen: vass.fsw@vu.nl | 020 5987497 | www.fsw.vu.nl/vass

---

Cursusaanbod 2017

In 2017 biedt het Centrum voor Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam weer verschillende cursussen aan voor professionals in de filantropische sector. Na het volgen van de cursussen bent u in staat kritisch te reflecteren op het handelen binnen uw eigen werkterrein. Daarnaast bieden de cursussen handvatten voor de praktijk en toegang tot een uitgebreid netwerk van wetenschappers en professionals in de filantropische sector.

Van start gaan/zijn gegaan:

- 26 september: Evalueren in de filantropische sector
- 31 oktober: Management en marketing van maatschappelijke organisaties

Kijk voor meer informatie naar onze [website](#).

Gratis masterclass Besturen van Filantropische Fondsen

Het Centrum voor Filantropische Studies (CFS) van de Vrije Universiteit Amsterdam en het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy (ECSP) verzorgen tweemaal de gratis masterclass Besturen van Filantropische Fondsen: **op 9 en 31 oktober 2017**.

Tijdens de masterclass krijgt u in vogelvlucht een overzicht van de uitdagingen en verantwoordelijkheden waar bestuurders van filantropische fondsen mee worden geconfronteerd, zoals de rol van fondsen in de Nederlandse samenleving, goed bestuur en transparantie, risicobeheer en financieel beleid, en strategie en impact.

Prof. dr. Theo Schuyt (CFS) en Ann Huijbregts-Gummels (ECSP) richten zich in de masterclass op vrijwilliger-bestuursleden van filantropische fondsen en iedereen die overweegt om in de toekomst hierin zitting te nemen.

Meer informatie vindt u op onze [website](#). [Of schrijf u direct in.](#)

Datum en tijd: maandag 9 oktober, 19.00-21.00 uur

Locatie: Vrije Universiteit Amsterdam

Datum en tijd: dinsdag 31 oktober, 19.00-21.00 uur

Locatie: Erasmus Universiteit Rotterdam

Twee vrijblijvende introductiecolleges in de filantropiewetenschap

Nieuwsgierig naar de wereld van filantropie? Op zoek naar verdieping in de wereld van fondsenwerving en maatschappelijke organisaties? Kom dan naar de vrijblijvende introductiecolleges Filantropie op de VU!

De introductiecolleges zijn voor iedereen die werkzaam is als professional in dit vakgebied of affiniteit heeft met filantropie een uitstekende manier om eenvoudig kennis te maken met allerlei aspecten van de filantropiewetenschap. Het Centrum voor Filantropische Studies biedt sinds 2001 het enige academische coherente programma op het terrein van Filantropie in Nederland.

Introductie in de filantropiewetenschap

Na de introductiecolleges heeft u de mogelijkheid in te stromen in de Post Academische Opleiding Filantropie. In de interactieve colleges leert u over actuele en toekomstige ontwikkelingen in de filantropische sector, waarbij er aandacht is voor onderzoek en theorievorming over de inzet van burgers, non-profitorganisaties en het bedrijfsleven bij het tot stand brengen van collectieve doelen.

Datum en tijd: 9 en 16 januari 2018, 19.00-21.00 uur

Locatie: Vrije Universiteit Amsterdam

[INSCHRIJVEN](#)

Agenda

9 oktober 2017	Masterclass Filantropie Besturen van Filantropische fondsen
31 oktober 2017	Masterclass Filantropie Besturen van Filantropische fondsen (Locatie: EUR) Start cursus management & marketing van maatschappelijke organisaties
9 januari 2018	Introductiecollege Filantropiewetenschap
16 januari 2018	Introductiecollege Filantropiewetenschap
30 januari 2018	Promotie Arjen de Wit. Titel proefschrift: 'Philantropy in the welfare state – Why charitable donations do not simply substitute government support'
10 - 13 juli 2018	ISTR conferentie Amsterdam

Publicaties

- Bekkers, R. (2017). Op weg naar betere filantropie. P. 9 in: Broodman, H. & Peerdeman, V. (2017). Weg van Filantropie: Handboek voor samenwerking tussen grote gevers en non-profit organisaties. Zutphen: Walburg
Pers. <https://renebekkers.files.wordpress.com/2017/03/voorwoord.pdf>

- Bekkers, R., Konrath, S. & Smith, D.H. (2017). 'Physiological correlates of volunteering: health, neurology, hormones, and genetics.' In: Smith, D.H., Stebbins, R.A. & Grotz, J. (Eds.). *Palgrave Research Handbook on Volunteering and Nonprofit Associations*.
- Bekkers, R., Mersiyanova, I., Smith, D.H., Abu-Rumman, S., Layton, M. & Roka, K. (2017). 'Public, government, and business sector perceptions of and trust in volunteers and associations.' Chapter 49 in: Smith, D.H., Stebbins, R.A. & Grotz, J. (Eds.). *Palgrave Research Handbook on Volunteering and Nonprofit Associations*.
- Bekkers, R., Schuyt, T.N.M., & Gouwenberg, B.M. (Eds.). *Geven in Nederland 2017: Giften, Sponsoring, Legaten en Vrijwilligerswerk*. Amsterdam: Lenthe.
- Bekkers, R. & De Wit, A. (2017). Land van goede daden. *Sociologie Magazine*, 25(3): 14-15.
- Dinesen, P.T. & Bekkers, R. (2017). 'The Foundations of Individuals' Generalized Social Trust: A Review'. In: Van Lange, P.A.M., Rockenbach, B., & Yamagishi, T. (Eds.). *Trust in Social Dilemmas*. Series in Human Cooperation, Volume 2. Oxford: Oxford University Press. Final version.
- Hoolwerf, L.K. & Schuyt, Th.N.M. (eds) (2017). Giving in Europe. The state of research on giving in 20 European countries. Amsterdam: Lenthe.
- Piersma, T.W., Bekkers, R., De Kort, W.L.A.M., Klinkenberg, E.F., & Merz, E.-M. (2017). Individual, contextual and network characteristics of donors and non-donors: a systematic review of recent literature. *Blood Transfusion*, 15(5): 382-397. <http://www.bloodtransfusion.it/articolo.aspx?idart=003080>
- Rath, J. and Th. Schuyt. (2017) 'Bridging the Gap: Development of the Entrepreneurial Philanthropy Alignment Model'. In: *International Journal of Marketing Studies*; Vol. 9, No. 2, ISSN 1918-720
- Whillans, A., Dunn, E.W., Smeets, P.M., Bekkers, R. & Norton, M.I. (2017). Buying time promotes happiness. *PNAS*, www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.1706541114
- De Wit, A. & Bekkers, R. (2017). Government support and charitable donations: A meta-analysis of the crowding-out hypothesis. *Journal of Public Administration & Theory*, 27(2): 301-319. <http://jpart.oxfordjournals.org/content/early/2016/07/28/jpart.muwo44.short>
  - Data and coding: <https://osf.io/ps4ut/>
  - Working Paper version: *Science of Philanthropy Initiative*, www.spihub.org/publications/wp_143.
- Schuyt, Th. (2017) *자선과 자선 부문; 소개 (Philanthropy; an Introduction)*. Seoul: The Kyunghyang Sinmun. ISBN: 9791195891450 (vertaling in het Koreaans van het boek "Schuyt, Th. (2013) *Philanthropy and the Philanthropy Sector: an Introduction*. The Rediscovery of an Income source for the Public Good. London/ New York: Ashgate/ Gower"
- Schuyt, Th. (2017). 'Geven in Nederland; de terugkeer van particulier initiatief in de Nederlandse verzorgingsstaat'. Pp. 72-81 In: L. Meijs. *Filantropie in Nederland*. Den Haag: Stichting Maatschappij en Onderneming. ISBN: 9789069622644

Binnenkort

- De Wit, A., Mensink, W., Einarsson, T. & Bekkers, R. (2016). Beyond Service Production: Volunteering for Social Innovation. *Nonprofit & Voluntary Sector Quarterly*.

- De Nooij, F., Bekkers, R. & Felix, S. (2017). *Ontwikkelingen in giften, sponsoring en andere inkomsten van culturele instellingen in Nederland*. Vrije Universiteit Amsterdam: Werkgroep Filantropische Studies.
- Schuyt, T., Verkaik, D. & L.K. Hoolwerf (2017). *Better together? A Study on Philanthropy and Official Development Assistance. The Role of Private Foundations and the potential for collaboration*. Paris: Agence Francais de Developpement; Amsterdam: Vrije universiteit.

Colofon

Contactgegevens

Geven in Nederland

VU/FSW

De Boelelaan 1081

1081 HV Amsterdam

Telefoon: 020-5986782

Email: cfs@vu.nl

[Website](#)

[Website \(EN\)](#)

[@geveninnl](#)

De volgende nieuwsbrief verschijnt begin 2018.

In- uitschrijven

[Klik hier om u aan of af te melden voor deze nieuwsbrief](#)